

Bilag 1

Forslag til et dansk-europæisk initiativ

Gennem en række rapporter fra Den Internationale Valutafond, Den Europæiske Investeringsbank, Det Finansielle Stabilitetsforum og en række uafhængige studier og analyser er der gennem de senere år påvist stigende problemer på finansmarkedet som følge af kapital- og hedgefondenes lånefinansierede aktiviteter.

Erhvervsministeriets analyse af kapitalfondes opkøb i Danmark tegner tilsyneladende et andet billede, men rapporten er desværre behæftet med en række systematiske metodefejl:

- De forskellige fonde blandes sammen: Der skelnes ikke mellem venturekapital og lånefinansierede opkøb.
- Der skelnes ikke mellem »organisk vækst« og »merger-vækst« som følge af sammenslutninger med andre virksomheder.
- En række andre metodeproblemer er påvist af bl.a. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd.

Rapportens analyse omfatter desuden kun opkøb frem til og med 2002, netop det år, hvor de lånefinansierede opkøb for alvor går i gang i Europa!

Længe før den aktuelle finanskriser har de uafhængige vurderinger og en lang række case studies af virksomheder i Europa og USA opkøbt af kapitalfonde skabt stigende bekymring over konsekvenserne for virksomhedernes beskæftigelse og langsigtede konkurrenceevne og investeringer.

På G7-topmøder og drøftelser i Økofin og Europa-Parlamentet og en række høringer i bl.a. Underhuset i UK og Kongressen (finanskomiteen) i USA er der igangsat en række analyser og overvejelser, der især drejer sig om systemiske risici for nye finanskriser, mangelen på gennemsigthed, begrænsning af ekstra gældsætning, virksomhedernes investeringsbehov og konkurrenceevne samt risikoen for interessekonflikter.

Europas behov for et velfungerende finansmarked med omkostningseffektivt, gennemsigtigt og langsigtet finansieringskapacitet er åbenlys, især på grundlag af Lissabonmålsætningen fra år 2000 om at gøre Europa til »Den mest konkurrencedygtige og dynamiske vidensbaserede økonomi i verden, der er i stand til at skabe en

bæredygtig økonomisk vækst, flere og bedre job og større social sammenhængskraft.«

Gennem de seneste 5 år er kapital- og hedgefondsektoren vokset enormt med vækstrater på 30-50 pct. om året. Baggrunden har især været en massiv global likviditet og historisk lav rente på finansmarkedet, indtil krisen slog igennem i august 2007.

Kapital- og hedgefondindustrien udgør i dag ikke længere en »niche«. Sammen med investeringsbankerne er deres indflydelse og betydning i den samlede finansielle aktivitet nu så omfattende, at de påvirker mere end halvdelen af de globale finanstransaktioner.

Kapitalfondenes lånefinansierede opkøb af private virksomheder frem til august 2007 oversteg den samlede årlige nyintroduktion af børsnoterede virksomheder på verdens fondsbørser.

Den aktuelle globale finanskriser blev udløst af det amerikanske såkaldte subprime-sammenbrud på boligmarkedet (dårlige pantebrevslån). Men finanskrisen har samtidig vist, hvor intenst den gensidige afhængighed og forbundethed er blandt de centrale aktører på finansmarkedet, og den bredte sig så hurtigt og omfattende til resten af verden, fordi der de forudgående 5 år var opbygget en reel, hidtil uset finansboble på det globale finansmarked.

Finanskrisen og de deraf følgende stærke stramninger på kreditmarkederne og stigende renter på de dårlige, komplekse og ugenomsigtige lånepakker (kreditderivater) har også afdækket en betydelig sårbarhed hos de virksomheder, der har været eller er opkøbt af de lånefinansierede kapitalfonde: En analyse fra Nottingham University påviser, at 106 af i alt 400 kapitalfondejede virksomheder i 2007 er gået konkurs som følge af den ekstreme gældsbyrde, kapitalfondene har pålagt dem via deres værdiudtræk.

Dertil kommer en række indbyggede tendenser til interessekonflikter og spekulationsadfærd for hedgefonde, især gennem øget lånoptagelse, som har bidraget til at forstærke kreditkrisen.

Den eksplosive stigning i de såkaldte kreditderivater på det globale finansmarked har været en